

2de zondag Advent A

Mt. 3, 1-12

Er is een opmerkelijk verschil tussen de persoon en de prediking van Johannes de Doper en Jezus. Johannes was een strenge asceet: hij droeg een kameelharen kleed met lederen gordel, hij at sprinkhanen en wilde honing. Zijn woorden klonken als een donderpreek: ge zult de komende toorn niet ontvluchten, de bijl ligt reeds aan de wortel en het kaf zal in de vuuroven geworpen worden.

Over Jezus hebben we dan weer een heel ander getuigenis, nota bene van zijn tegenstanders. Ze noemen Hem een gulzigaard en een wijndrinker. Dat zal misschien wel overdreven zijn maar, zegt Uilenspiegel: waar rook is, is vuur. Bovendien: Jezus zelf spreekt regelmatig over bruiloft vieren, een feestmaal en jonge wijn. Zijn prediking klinkt ook heel anders als die van Johannes de Doper: heft uw hoofden omhoog, uw heil is nabij, kijk naar de vijgenboom dan weet ge dat de lente komt.

Waar Johannes het kaf van het koren wil scheiden, daar wil Jezus juist alles en allen binnenhalen. Is dit misschien het verschil tussen het Oude en Nieuwe Testament?

Figuren als Johannes de Doper zijn er nog altijd: mensen die streng zijn voor zichzelf en streng voor anderen. Het zijn mensen die onheil en oordeel verkondigen, en die vinden dat het tijd geworden is om scheiding te maken tussen onkruid en tarwe.

Zulke ‘strenge profeten’ zijn nodig: het moeten er niet teveel zijn, maar ze zijn nodig om anderen af en toe eens wakker te schudden, of om met ferme woorden te zeggen dat er grenzen zijn. Maar dikwijls merkt ge ook dat hun één heel belangrijke eigenschap ontbreekt: de hoop.

Elke oproep, profetie of openbaring die eindigt met onheil, kan eigenlijk niet van God komen. Bij God is er altijd nog toekomst, en zijn laatste woord en laatste verlangen is altijd heil. Hoe serieus een situatie ook mag zijn, dan nog is het de taak van de Kerk de hoop bij de mensen levend te houden: dat geldt met het oog op de dood, dat geldt ook voor het meer alledaagse leven.

Dat ziet ge in Jezus’ leven eigenlijk vaak gebeuren. Hij weet dat mensen niet te redden zijn met de dorsvlegel of de bijl in de hand. En regelmatig ziet ge Hem mensen prijzen die in de ogen van anderen eigenlijk niet zo prijzenswaardig zijn. Van de heidense Romeinse honderdman zegt Hij: “Zo’n groot geloof heb Ik in Israël niet gevonden”. En tegen de Kanaïtische vrouw: “Vrouw, uw geloof heeft u gered”.

Het meest kenmerkende van Kerstmis en Jezus’ optreden is misschien wel de misericordia, de barmhartigheid. Als ge dat Latijnse woordje ‘misericordia’ bekijkt, zitten daar eigenlijk twee woordjes in: van de ene kant de ‘miserie’, de ‘ellende’, en van de andere kant het ‘hart’, het ‘meegevoelen’. Naast de leidende taak met korte “ei” en het aangeven van de ‘richting’ die we best lopen, heeft de

Kerk ook daarom nog een andere onmisbare taak: het mede-lijden met lange “ij” en het tonen van de misericordia, de barmhartigheid.

Johannes de Doper en Jezus laten ons in feite allebei iets zien van de taken of eigenschappen die we als Kerk hebben: het duidelijke en lerende wat mensen een ijkpunt biedt in het leven, maar tegelijk ook het begrijpende en geduldige, de moederlijke kant van de Kerk. En die twee eigenschappen zijn geen concurrenten van elkaar: ze vullen elkaar aan en houden elkaar in evenwicht.

Nu we in de advent uitzien naar de komst van God, is het goed u te bedenken dat we dan geen strenge, oordelende, autoritaire Heerser verwachten, maar een kwetsbare, hulpeloze, begrijpende God. Want dat was Hij vanaf de kribbe tot op het kruis. Geen God die zijn rechten op komt eisen, maar die komt om te zoeken en te redden wat verloren was; die ons de misericordia heeft voorgeleefd. In die houding zou wel eens de wederopbloei van de Kerk kunnen liggen. Het raakt in ieder geval mensen hun hart. Amen.

Johan Goris, pastoor